

Kursplan

för kurs på grundnivå

Fördjupningsspecialisering: Andraspråksundervisning utan examensarbete

30.0 Högskolepoäng

30.0 ECTS credits

Second Language Teaching excl Degree Project

Kurskod:	CT3500
Gäller från:	HT 2008
Fastställt:	2008-03-20
Institution	Institutionen för svenska och flerspråkighet
Ämne	Svenska som andraspråk
Fördjupning:	G1F - Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Beslut

Denna kursplan är fastställd av styrelsen vid Centrum för tvåspråkighetsforskning 2008-03-20.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Minst 30 poäng alternativt 45 högskolepoäng avlagda på Svenska som andraspråk med didaktisk inriktning I-II (S2U01N och S2U02N alternativt CT1500 och CT2500).

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
DEL2	Andraspråksforskning	7.5
DEL3	Litteracitet och tvåspråkighet	7.5
DEL4	Andraspråket - ett medium för lärande	7.5
DEL1	Tvåspråkighet - en forskningsmetodisk översikt	7.5

Kursens innehåll

Delkurs 1: Tvåspråkighet – en forskningsmetodisk översikt, 7,5 hp
(Methods in Research on Bilingualism – an Overview, 7.5 credits)

Kursen ger fördjupade kunskaper om tvåspråkighetsforskningens huvudfrågor, metoder och resultat. Kursen syftar särskilt till att ge de studerande fördjupade kunskaper om teori och metod samt insikter i vetenskapliga arbetssätt inom området tvåspråkighetsforskning. Två- och flerspråkighet behandlas ur tre perspektiv: samhällets, individens och det rent språkliga perspektivet. Under varje sådant perspektiv diskuteras forskningens huvudfrågor, forskningsmetoder och resultat. Den aktuella tvåspråkighetsdebatten i samhället belyses mot denna bakgrund.

Delkurs 2: Andraspråksforskning, 7,5 hp
(Second Language Research, 7.5 credits)

Delkursen behandlar såväl den klassiska som den senaste andraspråksforskningen med fokus på centrala frågeställningar och teorier, forskningsmetoder och resultat. Olika modeller för andraspråksinläring behandlas, och delkursen inkluderar teman som interimsspråkets utveckling och variation, transfer och annat tvärspråkligt inflytande, språkliga universalier, inflöde och interaktion, samt inlärningsålder och andra individuella skillnader.

Delkurs 3: Litteracitet och tvåspråkighet, 7,5 hp
(Literacy and Bilingualism, 7.5 credits)

Kursen belyser tvåspråkig litteracitet ur ett individperspektiv. Centralt i delkursen är vikten av sociala faktorer inverkan på utvecklingen av litteracitet samtidigt som kognitiva och affektiva aspekter på litteracitetsutveckling berörs. Särskilt behandlas individens möjligheter att i skilda samhällen och tvärkulturella miljöer utveckla tvåspråkighet och bilitteracitet. Undervisningsperspektivet är utvidgat i tid och rum till att förutom skolan också innefatta familjen, kamrater och närsamhället.

Delkurs 4: Andraspråket – ett medium för lärande, 7,5 hp

(The Second Language – a Medium for Learning, 7.5 credits)

Delkursen syftar till att synliggöra utvecklingen av andraspråkselevens vardagsspråk till ett mer specialiserat och abstrakt ämnesspråk. Centralt i delkursen är den språkutvecklande dimensionen i skolans ämnen. Resonemang förs om varje ämnes textkultur och ämnesspecifika mönster som ger upphov till språkliga skillnader. Delkursen tar upp genrer som ett verktyg för elevens ämnesspråkliga utveckling och ett antal basgenrer som är förekommande i skolspråket presenteras. Stor vikt läggs också vid frågan om hur lärare i svenska som andraspråk kan initiera och utveckla samverkan mellan olika ämnesföreträdare i skolsammanhanget för ett gemensamt fokus på skolämnens språkliga konstruktion.

Förväntade studieresultat

Delkurs 1: Tvåspråkighet – en forskningsmetodisk översikt, 7,5 hp

(Methods in Research on Bilingualism – an Overview, 7.5 credits)

Studenten ska efter avslutad delkurs kunna...

- analysera och kritiskt diskutera ett brett urval vetenskapliga artiklar (samt till viss del även utredningsarbeten) inom tvåspråkighetsforskningen, i synnerhet ur ett vetenskapsmetodologiskt perspektiv.
- med utgångspunkt i grundläggande kunskaper i vetenskapsteori och vetenskaplig metod (inkl. forskningsetiska aspekter), föreslå plausibla forskningsupplägg för ett antal givna problemställningar samt diskutera ev. problem förknippade med föreslagna upplägg.
- visa insikt om forskarnas roll i den s.k. tredje uppgiften, d.v.s. att kommunicera vetenskapliga rön till avnämare och allmänhet.

Delkurs 2: Andraspråksforskning, 7,5 hp

(Second Language Research, 7.5 credits)

Studenten ska efter avslutad delkurs kunna...

- särskilja och resonera kring centrala fenomen, termer, forskningsområden, frågeställningar och paradigmer inom andraspråksforskningens mittfåra, samt redogöra för grundläggande teoriutveckling inom andraspråksfältets 40-50-åriga historia
- på ett självständigt och kritiskt sätt analysera, presentera och diskutera klassiska och moderna andraspråksstudier med avseende på teoretiska perspektiv, metoder och resultat
- på teoretisk väg djupare analysera och resonera kring minst en av andraspråksfältets mycket omdebatterade frågeställningar

Delkurs 3: Litteracitet och tvåspråkighet, 7,5 hp

(Literacy and Bilingualism, 7.5 credits)

Studenten ska efter avslutad delkurs kunna...

- analysera centrala aspekter av tvåspråkig litteracitet med avseende på faktorer som påverkar samt självständigt diskutera komplexa samband mellan sådana aspekter
- självständigt och kritiskt formulera, diskutera och söka lösa problem som rör hinder för utvecklingen av bilitteracitet
- utöver kurslitteraturen utnyttja och referera till andra relevanta källor på ett adekvat sätt
- på ett teoretiskt och didaktiskt insiktsfullt sätt självständigt planera och redovisa en begränsad undervisningsperiod med relevans för tvåspråkig litteracitet

Delkurs 4: Andraspråket – ett medium för lärande, 7,5 hp

(The second language – a medium for learning, 7.5 credits)

Studenten ska efter avslutad delkurs kunna...

- självständigt synliggöra utvecklingen av andraspråkselevens vardagsspråk till ett mer specialiserat och abstrakt ämnesspråk.
- analysera skolans texter med avseende på genrer, grammatik och ordförråd, liksom att synliggöra den kulturella basen i stoffurval, läromedelstexter och arbetsätt
- utöver kurslitteraturen utnyttja och referera till andra relevanta källor på ett adekvat sätt
- på ett teoretiskt och didaktiskt insiktsfullt sätt självständigt planera och redovisa ett begränsat moment med relevans för lärandets språkliga dimensioner

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar och seminarier (där aktivt deltagande av kursdeltagarna förutsätts).

Kunskapskontroll och examination

a.

Tvåspråkighet – en forskningsmetodisk översikt, 7,5 hp

(Methods in Research on Bilingualism – an Overview, 7.5 credits)

Kursen examineras genom löpande hemuppgifter under kursens gång och en avslutande hemskrivning.

Andraspråksforskning, 7,5 hp

(Second Language Research, 7.5 credits)

Examination sker kontinuerligt i samband med undervisningen genom muntliga referat av forskningsartiklar och aktivt deltagande i diskussion av dessa, genom mindre skriftliga hemuppgifter, samt genom en mer omfattande skriftlig slutuppgift kring en given teoretisk problemställning.

Litteracitet och tvåspråkighet, 7,5 hp

(Literacy and Bilingualism, 7.5 credits)

Kursen examineras genom hemuppgifter och hemskrivning.

Andraspråket – ett medium för lärande, 7,5 hp

(The second language – a medium for learning, 7.5 credits)

Kursen examineras genom hemuppgifter och hemskrivning.

b. Betygssättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

c. Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart. Dessa har fastställts av styrelsen för Centrum för tvåspråkighetsforskning.

d. Betyg på hel kurs grundar sig på en sammanvägning av betygen på delkurserna. För att få slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på samtliga delkurser.

e. Vid underkännande gäller att studerande som fått betyget Fx eller F på ett prov har rätt att genomgå fyra ytterligare prov så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E. Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd för att bestämma betyg på provet, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till styrelsen för Centrum för tvåspråkighetsforskning.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att en gång per termin under en treterminsperiod examineras enligt denna kursplan. Dock gäller fortfarande begränsningarna enligt bestämmelserna angående examination och kunskapskontroll ovan. För överensstämmelser med det tidigare kurssystemet hänvisas till studievägledare eller studierektor vid Centrum för tvåspråkighetsforskning.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Kurslitteratur

Tvåspråkighet □ en forskningsmetodisk översikt, 7,5 hp

(Methods in Research on Bilingualism □ an Overview, 7.5 credits)

Grundbok:

Denscombe, M. (2000). Forskningshandboken □ för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna. Lund: Studentlitteratur. (292 s.)

Artiklar:

- Hyltenstam, K & Abrahamsson, N. (2003), Maturational constraints in SLA. I: Doughty, C & Long, M (eds.), *Handbook of Second Language Acquisition*, 539-588. Oxford: Blackwell. (49 s)
- Hyltenstam, K (1995), The code-switching behaviour of adults with language disorders - with special reference to aphasia and dementia. I: Milroy, L. & Muysken, P. (eds.), *One Speaker, Two Languages. Cross-Disciplinary Perspectives on Code-Switching*, 303-343. Cambridge: Cambridge University Press. (40 s.)
- Kulick, D. & Stroud, C. (1990), Christianity, cargo and ideas of self: patterns of literacy in a Papua New Guinean village. *Man*, 25. 286-304. (18 s)
- Lindberg, L (ms), With a little help from my friends. On the role of collaborative tasks in second language learning. (20 s.)
- Nygård, Pia (2002), Språkattityder i Sverige. I: Mål i mun. Förslag till handlingsprogram för svenska språket (SOU 2002:27), Bilagor, s. 5-44. (39 s.) (OBS! Finns att tillgå på nätet <http://www.regeringen.se/content/1/c4/14/43/b849a623.pdf>)
- Ovando, C. J. (1990) Politics and pedagogy. The case of bilingual education. *Harvard Educational Review*, 60.341-356. (15 s)
- Paradis, M. (1990), Language lateralization in bilinguals: enough already! In: Wei, L. (ed.), *The Bilingualism Reader*, 394-401. London & New York: Routledge. (7 s)
- Pütz, M. (1995), Attitudes and language: an empirical investigation into the status and use of English in Namibia. I: Pütz, M. (ed.), *Discrimination through Language in Africa? Perspectives on the Namibian Experience*. Berlin: Mouton de Gruyter. 245-284. (39 s.)
- Schlyter, S. (1993), The weaker language in Swedish-French bilingual children. I: Hyltenstam, K. & Viberg, Å. (eds.), *Progression and Regression in Language. Sociocultural, Neuropsychological and Linguistic Perspectives*. Cambridge: Cambridge University Press. 289-308. (19 s)
- Schmidt, R. W. (1990), The role of consciousness in second language learning. *Applied Linguistics*, 11, 129-158. (29 s)
- Skehan, P. (1996), A framework for the implementation of task-based instruction. *Applied Linguistics*, 17, 38-62. (24 s.)
- Stroud, C. (1999), Portuguese as ideology and politics in Mozambique. Semiotic (re)construction of a postcolony. I: Blommaert, J. (ed.), *Language Ideological Debates*, 341- 379. Berlin: Mouton de Gruyter. (38 s.)
- Wei, L. (2000). Methodological questions in the study of bilingualism. In: Wei, L. (ed.), *The Bilingualism Reader*, 475-488. London & New York: Routledge. (13 s)
- Som kurslitteratur tillkommer dessutom ca 50 sidor kopierat material.
- Delkurs 2: Andraspråksforskning, 7,5 hp
(Second Language Research, 7.5 credits)
- Grundbok:
Abrahamsson, N. (under utgivning), *Andraspråksinläring* □ en introduktion. Lund: Studentlitteratur (19 kapitel, ca. 250 sidor) (kommer i augusti 2008).
- Övrig gemensam (obligatorisk) litteratur:
Håkansson, G. (2004), Utveckling och variation i svenska som andraspråk enligt processbarhetsteorin. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk* □ i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur.
- Abrahamsson, N. (2004), Fonologiska aspekter på andraspråksinläring och svenska som andraspråk I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk* □ i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur.
- Abrahamsson, N. & Hyltenstam, K. (2004), *Mognadsbegränsningar och den kritiska perioden för*

andraspråksinläring. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur.

Hammarberg, B. (2004), Teoretiska ramar för andraspråksforskning. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.), Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur.

Artiklar för referat:

(Tre artiklar per kursdeltagare väljs för muntliga referat och diskussion under kursens gång. Fördelning av artiklar görs vid det första undervisningstillfället.)

Adjemian, C. (1976), On the nature of interlanguage systems. *Language Learning*, 26, 297-320.

Bailey, N., Madden, C., & Krashen, S. (1974), Is there a □natural sequence□ in adult second language learning? *Language Learning*, 24, 235-243.

Corder, P. (1967), The significance of learner errors. *IRAL*, 5, 161-170.

DeKeyser, R. (2000), The robustness of critical period effects in second language acquisition. *Studies in Second Language Acquisition*, 22, 499-533.

Dickerson, L. (1975), The learner□s interlanguage as a system of variable rules. *TESOL Quarterly*, 9, 401-407.

Dulay, H. & Burt, M. (1973), Should we teach children syntax? *Language Learning*, 23, 245-258.

Dulay, H. & Burt, M. (1974), Natural sequences in child second language acquisition. *Language Learning*, 24, 37-53.

Eckman, F. R. (1977), Markedness and the contrastive analysis hypothesis. *Language Learning*, 27, 315-330.

Glahn, E., Håkansson, G., Hammarberg, B., Holmen, A., Hvenekilde, A. & Lund, K. (2001), Processability in Scandinavian second language acquisition. *Studies in Second Language Acquisition*, 23, 389-416.

Hyltenstam, K. (1984), The use of typological markedness conditions as predictors in second language acquisition: the case of pronominal copies in relative clauses. In: R. W. Andersen (ed.), *Second Languages: A Cross-Linguistic Perspective*. Rowley, Mass: Newbury House. 39-58. (19 s)

Johnson, J. S. & Newport, E. L. (1989), Critical period effects in second language acquisition: the influence of maturational stage on the acquisition of English as a second language. *Cognitive Psychology*, 21, 60-99.

Long, M. H. (1983), Native speaker/non-native speaker conversation and the negotiation of comprehensible input. *Applied Linguistics*, 4, 126-141.

Nemser, W. (1971), Approximative systems of foreign language learners. *IRAL*, 9, 115-124.

Patkowski, M., (1980), The sensitive period for the acquisition of syntax in a second language. *Language Learning*, 30, 449-472.

Pienemann, M. & Håkansson, G. (1999), A unified approach towards the development of Swedish as a L2: A processability account. *Studies in Second Language Acquisition*, 21, 383-420.

Schachter, J. (1974), An error in error analysis. *Language Learning*, 24, 205-214.

Selinker, L. (1972), Interlanguage. *IRAL*, 10, 209-231.

Snow, C. & Hoefnagel-Höhle, M. (1978), The critical period for language acquisition: evidence from second language learning. *Child Development*, 49, 1114-1128.

Swain, M. (1985), Communicative competence: some roles of comprehensible input and comprehensible output in its development. In: S. Gass & C. Madden (eds.), *Input in Second Language Acquisition*. Rowley, MA: Newbury House.

Tarone, E. (1979), Interlanguage as chameleon. *Language Learning*, 29, 181-191.

Tarone, E. (1982), Systematicity and attention in interlanguage. *Language Learning*, 32, 69-84.

White, L. (1985), The pro-drop parameter in adult second language acquisition. *Language Learning*, 35, 47-61.

Delkurs 3: Litteracitet och tvåspråkighet, 7,5 hp
(Literacy and Bilingualism, 7.5 credits)

Kursböcker:

Durgunoğlu, Aydin Y. & Verhoeven, Ludo (eds) (1998), *Literacy Development in a Multilingual Context. Cross-Cultural Perspectives*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Ass. (298 s.)

Franker, Qarin (2007), *Bildval i alfabetiseringsundervisning □ en fråga om synsätt. Rapporter om svenska som andraspråk (ROSA) 9*. Göteborg: Institutet för svenska som andraspråk, Göteborgs universitet. (134 s.)

Gregory, Eve; Long, Susi & Volk, Dinah (eds) (2004), *Many Pathways to Literacy. Young children learning with siblings, grandparents, peers and communities*. New York, London: RoutledgeFalmer. (225 s.; läses i urval enligt lärares anvisningar)

Verhoeven, Ludo & Snow, Catherine (eds) (2001), *Literacy and Motivation. Reading Engagement in Individuals and Groups*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Ass. (310 s.)

Dessutom tillkommer kopierat material om ca 100 sidor. Tillhandahålles av läraren efter kursstart.

Andraspråket □ ett medium för lärande, 7,5 hp
(The second language □ a medium for learning, 7.5 credits)

Kursböcker:

Derewianka, Beverly (1990), *Exploring How Texts Work*. Portsmouth, NH: Heinemann. (87 s)

Knapp, Peter and Watkins, Megan (2005), *Genre, text, grammar: technologies for teaching and assessing writing*. Sydney: University of New South Wales Press. (249 s.)

Artiklar:

Axelsson, Monica, Mikael Olofsson, Anders Philipsson, Carin Rosander och Mariana Sellgren (under utg.), *Ämne och språk □ språkliga dimensioner i ämnesundervisningen*. Stockholms stads kompetensfond. (ca 100 s)

Callaghan, Mike, Knapp, Peter & Noble, Greg (1993), *Genre in practice*. In: B. Cope & M. Kalantzis (eds), *The powers of literacy: A genre approach to teaching writing*. s. 179-202.

de Silva Joyce, Helen & Burns, Anne (1999), *Focus on Grammar*. Sydney: Macquarie University, National Centre for English Language Teaching and Research. s.115-136.

Gibbons, Pauline (2003), *Mediating Language Learning: Teacher Interactions with ESL Students in a Content-Based Classroom*. *TESOL Quarterly* Vol.37, No.2, s. 247-273.

Hedeboe, Bodil och John Polias (2000), *Et sprog til at tale om sprog. Om funktionel grammatik og genrepaedagogik i Australien*. I: Esmann m. fl. (red.), *Dansk i dialog*. Dansklaereforeningen. s. 193-231.

Holmberg, Per (2006), *Funktionell grammatik för textarbete i skolan*. I: I. Lindberg & K. Sandwall (red.), *Språket och kunskapen □ att lära på sitt andraspråk i skola och högskola*. Göteborg: Institutet för svenska språket, Göteborgs universitet. s. 129-147

Kuyumcu, Eija (2004), *Genrer i skolan språkutvecklande arbete*. I: Hyltenstam & Lindberg (red.) *Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 573-595.

Liberg, Caroline (2000), Läromedelstexter i ett andraspråksperspektiv □ möjligheter och begränsningar. I: Naucleur, Kerstin (red) Symposium 2000 - Ett andraspråksperspektiv på lärande. Stockholm: Nationellt Centrum & HLS Förlag. s. 108-128.

Liberg, Caroline (2005), Språk om och i läro- och undervisningsprocesser I: Björn Melander (red.), Språk i tid: studier tillägnade Mats Thelander på 60-årsdagen. Uppsala: Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet. s. 380-387.

Liberg, Caroline, Agnes Edling, Jenny Wiksten Folkeryd & Åsa af Geijerstam (2001), Analys- och tolkningsramar för elevers möte med skolans textvärldar. I: Lise Iversen Kulbrandstad och Gunvor Sjølie (red.) Rapport från konferensen Norsk på ungdomstrinnet. Högskolen i Hedmark. s. 21-32.
http://fulltekst.bibsys.no/hihm/rapport/2001/11/rapp11_2001.pdf

Lindberg, Inger (2006), Med andra ord i bagaget. I: Louise Bjar (red.), Det hänger på språket! Lärande och språkutveckling i grundskolan. Lund: Studentlitteratur. s. 57-91.

Schleppegrell, Mary J. (2002), Challenges of the Science Register for ESL Students: Errors and Meaning-Making. In: Schleppegrell, Mary J & Colombi, M. Cecilia (eds) Developing Advanced Literacy in First and Second Languages: Meaning with Power. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. s. 119-142.

Schleppegrell, Mary & Achugar, Mariana (2003), Learning Language and learning History: A Functional Linguistics Approach. TESOL Journal, Vol. 12, No. 2. s. 21-27.

Sellgren, Mariana (2005), Ämnesundervisning för flerspråkiga elever □ integrering av språk och kunskap. I: Axelsson, M., Rosander, C. & Sellgren, M., Stärkta trådar □ flerspråkiga barn och elever utvecklar språk, litteracitet och kunskap. Stockholm: Språkforskningsinstitutet i Rinkeby. (50s.)